No. 116 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 19 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Mei.

De *Moniteur* maakt heden de wet bekend, waarbij 30 000 man van de lichting van 1836 onder de wapenen worden geroepen.

— Omtrent de uitvoering der amnestie, door het vergiffenis schenken der zaak in 1ste verstek verwezenen en de voortvlugtigen, blijkt heden niets nadere. Men wil echter verzekeren, dat de zaak in den raad beslist is, en voegt men er thans alleen nog bij, dat de beide presidenten der kamers, *Pasquier* en *Dupin*, gisteren op de Tuilerien werden ontboden, ten einde hun gevoelen op nieuw te zeggen over het gepaste, om de nieuwe amnestie, als het zegel op het geheel, door de wetgevende kamers te doen bekrachtigen.

— Men wil dat er nog steeds onderhandelingen gevoerd worden om den heer *Thiers* in het bestuur te krijgen. De gewezen minister zou zich nu dan eindelijk ten halve hebben laten overhalen. Naar men vroeger zeggen, bewerkt men ook thans nog, dat de portefeuille van buitenlandsche zaken hem zoo worden gegeven, terwijl de heer *Mole* het presidentschap zonder portefeuille zoude behouden, en de minister van koophandel *Martin du Nord*, door iemand naar den zin des heeren *Thiers* zoude vervangen worden. Daarmede zouden dan de laatste voorstanders van het zoogenaamd doctrinair stelsel, het ministerie verlaten hebben.

— De zittingen der beide wetgevende kamers hebben heden niets van belang opgeleverd.

Naar men verzekert zal in het laatst der volgende week bij de gedeputeerden rapport worden uitgebragt over de ontwerpen tot aanleg van spoorwegen. Zoo het schijnt zal het reeds verleenen van concessie aan den heer *Cockerill*, voor den weg van Parijs naar Brussel, nog al tot ernstige discussien leiden.

— Op den 13den dezer zal te Straatsburg de zaak komen der vier personen die in het Straatsburger oproer van 30 october ll. betrokken, doch voortvlugtig waren, maar die, na de vrijspraak der hoofddeelhebbers, zelven zich in handen van het geregt hebben gesteld.

— Men verzekert dat de inschrijvingen in de nieuwe bank, onder de firma *J. Laffitte en Comp*, voor een kapitaal van 250 millioenen fr., waarvan 50 millioen dadelijk kunnen gevorderd worden, binnen weinige dagen vol is gekomen.

— De generaal *Pajol* heeft bij eene dagorder aan de troepen der 1ste divisie bekend gemaakt, dat er op den 1sten aanstaande eene groote wapenschouwing zoude gehouden worden.

— Een dagblad geeft het geheel ongeloofbaar berigt, dat don *Miguel* in de omstreken van Cadix zou zijn gearresteerd.

— Omtrent de gebeurtenissen in Spanje worden heden geene nieuwe telegraphische depeches medegedeeld. De bijzondere berigten van de grenzen gaan tot den 12den, en behelzen alleen dat men sedert den morgen het geschutvuur hoorde, doch slechts bij tusschenpoozen, zoodat men geloofde dat eerst den 13den eenige gewigtige gebeurtenis zou voorvallen.

Een bijzonder berigt van den 10den uit St. Sebastiaan, behelst het volgende:

» Het operatie-leger, waarvan het hoofdkwartier in enzestad is en bestaan den 26sten maart slechts 12,000 man bedroeg, telt nu 30,000 man. Het ongeschikt bevonden en zieken niet in dit getal begrepen; dezelve toch bedragen nog 4000 man, en daarvan moeten 3500 aan den op handen zijnden veldtogt deelnemen. Zij zullen gekommandeerd worden door de generaals *Evans*, *Chichester* en *Fitz-Gerald*. De Spaansche soldaten zullen strijden onder de bevelen van *Espartero*, *Iturregui*, *Seoane*, *Rancles*, *Garra*, *Ribero* en *Santa-Cruz*. De positien van het leger zijn volmaakt dezelfde als op den 15 maart ll.

De karlisten versterken nog steeds de linie van de venta Astigarraga. Het front dezer linie wordt door negen stukken geschut verdedigd, en de dienst bij dezelve door acht fransche artilleristen met beleid bestuurd; maar hun ontbreken bommen en vuurpijlen en zij kunnen ons geducht vuur slechts met kanonnaden beantwoorden. De opstelling hunner troepen bewijst overigens, dat zij den aanval met vasten voet willen afwachten.

» Men gelooft, dat men zich den volgenden dag van nog eene linie zal meester maken om de troepen te huisvesten.

» Het is zeker dat het verlies der karlisten bij hunne laatste verkenning 400 man bedragen heeft; wij hebben gehad 100 gesneuvelden en 20 gesneuvelden. Eene batterij van het legioen heeft hun het grootste nadeel gedaan; deze batterij, welker vuur door den besten geschutsteller, den kapitein *Howe*, geleid werd, nam geheele rijen weg.

» De opperbevelhebber is hier aangekomen, zeer ligt zijnde aan een ongemak in de blaas; gisteren avond heeft hij eene crisis ondergaan, die hem verligting heeft bezorgd.

» Na de algemeene wapenschouwing, die morgen (11) zal gehouden worden, zal de aanval op Irun en Ernani plaats hebben. De troepen zijn vol vuur en geestdrift."

Het *Journal de Debats* na heden de reeds gisteren vermelde telegraphische depeches (die verder gaan dan de bovenstaande bijzondere tijdingen, daar zij van den aftogt des infants don *Sebastiaan* spreken) te hebben medegedeeld, geeft wedet een zeer zaakrijk overzigt van de hoogte waarop de krijgsgebeurtenissen thans staan, en de gevolgen die er uit kunnen voortvloeijen: Wij nemen hier het voornaamste daaruit over:

De spaansche troepen van Bilbao en Santander over zee naar St. Sebastiaan vervoerd, met het bezettingkorps dier plaats vereenigd, maken thans eene massa van 30,000 man uit, met 40 stukken geschut, op dit oogenblik behoorlijk van levensmiddelen en munitie voorzien.

De opperbevelhebber *Espartero* met het laatste transport te St. Sebastiaan gekomen, heeft eene proclamatie aan de troepen uitgevaardigd, waarin hij hun aankondigt, dat hij hen ter overwinning van Ernani en Onate, de hoofdplaatsen der insurgenten zal leiden. De generaal *Seoane*, vertegenwoordiger van het bestuur te Madrid, voor het toezigt over de operatien, en als het ware raadgevend opperbevelhebber, heeft, in hoedanigheid van inspecteur-generaal, eene algemeene wapenschouwing gehouden, waarbij de troepen veel geestdrift hebben betoond.

Op het oogenblik dat zulk eene aanzienlijke macht op het punt staat om de linie van Ernani aan te vallen, mag men zich verwonderd dat de infant don *Sebastiaan* plotselijk met eene helft van het karlistisch leger van die linien aftrekt, de noodige troepen daar slechts latende, om het bezit dier linien te betwisten, hun door eene halve wederstand-bieding aan verlies blootstellende, ten gevolge waarvan de karlisten in het gebergte zouden terugtrekken.

» Het schijnt dat don *Carlos*, don *Sebastiaan* en de leden van den krijgsraad van meening zijn geweest, dat de linien van Ernani tegen de overmagt niet te houden waren, en men voor goed besloten heeft, om, het koste wat het wilde, den Ebro over te trekken, en eene sterke afleiding in Kastilien te bewerken, ten einde het Madridsch kabinet te noodzaken tot het terugroepen van een groot deel der te St. Sebastiaan opeengehoopte troepen.

Maar het korps van den infant don *Sebastiaan* zal veel zwarigheden in den overtogt van den Ebro ontmoeten; de rivier is hoog en de stroom snel; er zijn op dit oogenblik geene waadbare plaatsen, en geen buggen dan op versterkte punten. De overtogt zou over eene schipbrug of met schuiten en vlotten moeten geschieden; men zeide dat de karlisten van de laatste voorzien zijn, maar zoodanige overtogt voor een korps van 10,000 man, met kavallerie en bagagie zou altijd langzaam gaan en was gevaarlijk zijn door de vijandelijke magt aan de overzijde.

Een deel van het korps van *Iribarren*, in het zuiden van Navarre, is bepaald belast met de bewaking van de rivier. *Iribarren* zelf kan met zijne geheele magt van Puente-la-Reyna afkomen en de karlisten, nog juist bij het doen van den overtogt ontmoeten, hetgeen deze aan het grootste gevaar zoude blootstellen.

Doch wanneer de karlisten, door de bekende snelheid hunner marschen, de voorzorgen der constitutionele generaals ook te leur stellen, en den anderen Ebro-oever bereikten, meent het *Journal des Débats* dat zij de hoofdstad Madrid niet ernstig bedreigen kunnen, dewijl er reserve-troepen tusschen den Ebro en Duero zijn geschoven en bijzonder een korps kavallerie, onder don *Diego de Leon*, dat door *Gomez* te Villarobledo gedagen heeft. De generaal *Iribarren* kon dan ook te gelijker tijd een korps van 6000 man uitzenden, terwijl het *Journal des Débats* ten slotte meent, dat de gedeelte expeditie der karlisten voor hen slechts eene noodzakelijkheid was geworden, nu hoofde het gebrek aan levensmiddelen ondervonden.

Omtrent de beweging in Katalonien bevat hetzelfde blad de volgende algemeene berigten. Volgens de bovengemelde telegraphische depêche, was de rust te Barcelona hersteld, maar daartegen schijnt die revolutionnaire beweging zich van de zijde van Ruycerda aan op de kust van Martorell uit te breiden. Te Tarragona waren de autoriteiten aangebleven en parlementeerden nog met

met de opstandelingen van Reuss. Deze laatsten wilden eene ultra-revolutionnaire beweging en de republiek met al den aankleve van dien daarstellen; zulks kon blijken uit een stuk, den 4den, door de hoofden der beweging onder den naam van dekreet, publiek gemaakt. In dat stuk wordt de constitutie van 1812, zoo als zij was, voor hersteld verklaard; het gouvernement der koningin onwettig en deszelfs leden voor verraders des vaderlands; de nationale eigendommen, de klooster- en kerkelijke goederen willen deze heethoofden onder het volk verdeelen, en eene junta van vijf personen, onder den naam van *regentschap des koningrijks*, voorloopig benoemen, om nader te zien welke soort van gouvernement Spanje zoude behooren te hebben; de volmagt der Cortes verklaren zij voor ingetrokken. Deze revolutionnaire razernij van sommige steden heeft intusschen, volgens het *Journal*, juist de tegengestelde werking op de bewoners van het platte land, wier karlistische gezindheid aanwakkerde op het hooren slechts van het woord republiek. Men mogt echter hopen dat de bevrijding van Selsona en de overwinning door den baron *de Meer* behaald, de partijen zou beteugelen en het ontzag voor het centraal gouvernement versterken, waartoe ook zouden medewerken de vorderingen door *Oraa*, die tegen *Cabrera* optrekt, op de grenzen van Arragon en Valencia gemaakt. Uit een en ander trekt het *Journal des Débats* het besluit, dat, in weerwil van de expeditie van den infant don *Sebastiaan*, in weerwil van de beweging der katalonische patriotten en het verlies van het fort Cantaviejo, dat in handen der karlisten gevallen is, de zaak der constitutionelen op dat oogenblik onder alle oogpunten gunstig staat en zij thans in staat waren, om binnen kort voordeelen op den *Carlos* te behalen.

— Ter beurze werd heden als stellig aangekondigd, dat verscheiden couriers de tijding van de inname van Ernani door de christinos, hadden aangebragt; de troepen der koningin zouden een 700tal gevangenen gemaakt hebben, terwijl *Espartero* nu voornemens zou zijn om het behaalde voordeel met nadruk te vervolgen. De spaansche Ardoins rezen dan ook van 25¾ tot 26⅝. In de andere fondsen ging weinig om. De notering was heden (16 *Mei*) 5 pCt. 107,90; 3 pCt. 79,05; Nap. renten 99,55; Sp. Ard. 26⅝; Pass. 6¼; nieuwe Defered 9½; oude 7¼; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den Mei.

In Silezie klaagt men zeer over de voortdurende natte en gure weersgesteldheid, waaraan men het toeschrijft dat de cholera en de griep daar te lande nog niet geheel hebben opgehouden.

— Uit het in druk verschenen protokol van de vergaderingen der boekhandelaars-vereeniging, gedurende de Leipziger mis, blijkt, onder anderen, dat in eene der zittingen van die vereeniging door den voorzitter *Enslin*, van Berlijn, de nadruk ter sprake is gebragt. Hij betoogde dat de deswege nieuw uitgevaardigde wet in Würtemberg veel te zwakke bescherming aan den letterkundigen eigendom aanbood en stelde voor om zich hierover eerbiedig aan den Koning van Würtemberg te wenden, waartoe de vereeniging bereid was, als ook om zich aan de Beijersche regering te rigten met verzoek, om de leemten, welke in dit opzigt in de wetgeving van Beijeren bestaan, aan te vullen. — Met algemeene vreugde werd door deze vereeniging de mededeeling van den voorzitter ontvangen van het sedert langs door den koning van Pruissen uitgevaardigde rescript wegens den nadruk.

— Volgens een Bernsch dagblad, heerscht er in Oberland groote verbittering over de inhechtenisneming van den voorzitter *Schärer*; men schreef daar echter de willekeurige, onwettige maatregelen van den laatsten tijd, waarvan deze inhechtenisneming er een is, meer aan enkele beambten dan aan de regtstreeksche bevelen van den regerings-raad toe.

— Te Weenen werd van eene reis gesproken, die de aartshertog *Karel Lodewijk* met den Onder-Koning *Reinier* naar het noorden van Italie zou doen. — De aartshertog Palatijn was door den Keizer uitgenoodigd om, zoodra zijne gezondheid het hem veroorloofde, naar Weenen te komen, waar alsdan de geheele keizerlijke familie vereenigd zou zijn. Het denkbeeld dat dit familie-beschikkingen gold, was vrij algemeen.

— Blijkens een brief uit Londen, door de *Allgemeine Zeitung* medegedeeld, heeft het Turksche gezantschap aldaar een memorie aan het Engelsche kabinet ingediend, waarbij omstandig wordt uiteengezet hoe de Porte, sedert de laatste overeenkomst met den Onder-Koning van Egipte, door tusschenkomst van Engeland en Frankrijk gesloten, hare betrekkingen met *Mehemed-Ali* heeft geregeld, en hoe het haar tot nog toe vruchteloos is geweest om, bij den grooten militairen staat van den Onder-Koning, zulke schikkingen te maken, die alles schijn van verborgen bedoelingen die men haar wil toeschrijven, kunnen verwijderen. De wensch om dit te kunnen doen, wordt verder te kennen gegeven, en het Engelsche kabinet zijdelings uitgenoodigd om van zijnen kant mede te werken tot het tot stand brengen eener overeenkomst met *Mehemed-Ali*, die alles op den voet van rust en vrede herstellen, en den toestand van de geldmiddelen der Porte in een gewenschteren staat brengen moude.

Naar luid van een bericht uit Konstantinopel van den 27sten April, in den *Schwäbischer Merkur* medegedeeld, heeft de Sultan de hoofdstad met een aanzienlijk gevolg verlaten en is met het Oostenrijksche stoomvaartuig naar Varna onder zeil gegaan. Zijne beide zonen (en dus niet alleen de troonsopvolger), *Achmed*-pacha en zijn behuwdzoon, bevinden zich in zijn gevolg. De halve bevolking van Konstantinopel was den dag van des Sultans vertrek op de been, om zich te overtuigen of het waarheid was dat de keizer werkelijk zijne reize zou ondernemen. De in de haven liggende oorlogs-vaartuigen zijn het stoomschip, waarop de Sultan zich bevindt, naar den Bosporus gevolgd. — In de *Aja Sophia* is afgelezen dat de groote heer in de maand Junij te Konstantinopel terug zou zijn, om zijne godsdienst-pligten te vervullen. In alle moskeeën wordt voor het behoud en de gelukkige reis van den Turkschen alleenheerscher gebeden.

Van de zijde der Porte is aan de vreemde gezanten, door middel van een rondgaanden brief, van de reis des sultans naar Varna kennis gegeven; en tevens de uitnoodiging gedaan om de vereenigingen bij openbare vermakelijkheden, even als anders, hunnen gang te doen gaan; terwijl de gezanten in die nota worden versocht om de tot hunne natie behoorende ingezetenen van Konstantinopel aan te manen dat zij gedurende de afwezigheid des sultans de goede orde niet storen en alle onbehoorlijkheid voorkomen, ten zij zij zich de strengheid der wetten op den hals wilden laden.

De voormalige Groot-vizier *Derwisch-Mehmed* Pacha, die zich laatstelijk te Brussa ophield, is tot opzigter van de Kaaba van Mekka benoemd geworden.

Men weet niet wat men van de beriglen omtrent den engelschen gezantschaps secretaris te Konstantinopel moet gelooven. Thans wordt er weder gemeld dat hij pas de turksche hoofdstad verlaten had om over Weenen naar Engeland terug te keeren; terwijl men reeds vroeger verzekerde dat hij, over Malta, zijn *Ch. Vaughan* was te gemoet gegaan.

In Konstantinopel is de gezondheids-toestand vrij geruststellend; men had er slechts enkele pestgeiken. In Adrianopel en deszelfs omtreken bleef deze plaag echter nog heerschen.

— Te Weenen waren den 9den Mei genoteerd: Met. 105; 4 pCt. 100⅛; 3 pCt. 75; Bankactien 1371¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Mei.

De door de *Staats-Courant* van heden publiek gemaakte bulletins wegens den toestand van Prinses *Albert* van Pruissen, tot den 15 dezer loopende, luiden nog altijd even gunstig.

— Bij koninklijk besluit is dezer dagen eene tweede linie-dienst in deze provincie daargesteld en, te dien einde, ook het personeel vermeerderd.

— Uit Nijmegen wordt van den 16den dezer het volgende gemeld:

» Laatstleden Zaturdag is alhier aangekomen Z. D. H. *Bernard* hertog *van Saxen-Weimar*, luitenant-generaal, kommanderende de 2de divisie van het leger te velde, in welke betrekking Z. D. H. heden het 2de bataillon der 2de afdeeling infanterie inspecteerde en morgen het 3de bataillon dier afdeeling, welke alhier ingekwartierd zoen, zal inspecteren. Zijne D. H. inspecteerde heden het 1ste bataillon te Boxmeer, en betuigde toen, even als morgen aan den Hoog Ed. Gestr. heer kolonel *Ardesch*, hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid, zoo over de houding als de exercitiën der beide bataillons.

» Aanstaanden Donderdag avond wordt alhier, per stoomboot, van Rotterdam verwacht, Zijn Hoog Eerwaarde, de Hoog Welgeboren heer *Cornelis Lodevicus* baron *van Wijnbergen van Schalkwijk*, bisschop van Curium, ten einde op Vrijdag en Zaturdag, des voormiddags, in de Augustijnen-kerk, de kleine en groote orden aan 32 theologanten toe te dienen. Naar wij vernemen, worden reeds de noodige toebereidselen tot de luisterrijke ontvangst van Z. H. Eerwaarde in voornoemde kerk gemaakt."

— Uit Arnhem schrijft men van 16 dezer:

» De baron *R. Fagel*, luitenant-generaal, adjudant van Zijne Majesteit den Koning, is gisteren afgestapt aan, en heeft nachtverblijf gehouden in het logement de Zon, van den heer *G. C. de Haas*. Heden ochtend heeft hij zijne reis van Parijs naar 's Gravenhage voortgezet."

— Men schrijft uit Onderdendam van den 11den, hetgeen volgt:

» Heden heeft de eerste algemeene vergadering van het Genootschap *Ter bevordering der Nijverheid*, gevestigd alhier, in het Zuiderhuis plaats gehad, in tegenwoordigheid van leden, zoo uit de stad, als uit alle streken dezer provincie. Buiten het bestuur, waren er 46 leden tegenwoordig. — De voorzitter opende dezelve met eene redevoering, waarin de verwachtingen, welke men billijk van deze nieuwe instelling mag koesteren, werden gemeld. — Daarna deelde de secretaris de geschiedenis en het vereigte einde der korten tijd haarer vestiging aan de leden mede, en las de stukken voor, welke ter beantwoording worden voorgesteld; welk alles door den druk nader zal worden bekend gemaakt. [illegible] werkzaamheden voor het volgende [illegible] verscheidene kommissien opgedragen en de vergadering is 3 uur gescheiden, waarna men zich tot eenen vriendschappelijken maaltijd heeft vereenigd, waarbij gepaste vrolijkheid voorzat en tosten aan Zijne Majesteit den Koning, den heer Gouverneur, tot bloei en uitbreiding van het Genootschap, enz. zijn toegebragt."

De belgische kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de discussie over het ontwerp van wet betrekkelijk de in het tarief van inkomende regten te brengen wijzigingen voortgezet. In dezelfde zitting is verslag uitgebragt op het voorstel van den heer *Dumortier*, houdende dat, als een gouverneur eener provincie of een districts-commissaris tot lid van een der beide wetgevende kamers wordt verkozen, hem de keus worde gelaten, tusschen de betrekking die hij vervult en die waartoe hij geroepen wordt.

Met eene meerderheid van 6 tegen 1, heeft de kommissie verklaard dat dit alleen met opzigt tot de districts-commissarissen te pas kan komen.

Gisteren (17 *Mei*) was de handel in het Spaansch actief ter Antwerpsche beurs zeer willig, waarvan het berigt eener rijzing te Parijs op eergisteren, de oorzaak was; later daalden de Ardoins weder eenigzins door de vele verkoopen. De notering der fondsen was: Belg. 100¼; O. Met. 105⅜; Sp. Ard. 25½, 24⅞; Dif. 7¾; Nap. 92; B. Tav. 56; Sicil. 92; Rom. L. 100⅝; Cert. te Antw. 97; Braz. 85½; Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. premie.

Te New-York had men, volgens de laatste van daar ontvangene berigten, tot den 20sten der vorige maand, de tijding van vrij ernstige ongeregeldheden bekomen, die den 11den tot den 13den Maart te Mexico hadden plaats gehad. Dezelve waren ontstaan uit ontevredenheid der bevolking over een besluit waarbij de nominale waarde der koperen munt met 50 pCt. werd verminderd. Den 11den hadden er overal in de stad volks-zamenscholingen plaats, waarin men eene dreigende en honende taal tegen de vreemdelingen voerde, die men beschuldigt van die soort van munt in het land te hebben gebragt, om het tegen goud en zilver te verwisselen. In eenige huizen en winkels werden de glazen ingeworpen; en men verkeerde gedurende drie dagen in de angstige bezorgdheid, dat alle de winkels in Mexico geplunderd worden en het volk tot nog grooter verwoestingen zou overslaan. De regering heeft echter de rust weten te herstellen.

Den 8sten was te Mexico het besluit wegens he in staat van blokkade stellen der havens van Texas publiek gemaakt. Daaruit ziet men dat die blokkade zich van 95° 40′ tot 101° 10′ westerlengte van den meridiaan van Greenwich zal uitstrekken. In de laatste dagen van Maart moesten er vijf Mexicaansche oorlogschepen en vier brikken van Vera-Cruz naar de kusten van Texas onder zeil gaan, ten einde die blokkade uit te voeren. Men twijfelde echter of het wel zoo ver zou komen, en voorzag dat daaruit nieuwe twisten tusschen Mexico en de Vereenigde Staten zouden ontstaan.

De boodschap van generaal *Jackson*, wegens de stremming van de staatkundige betrekkingen tusschen de beide genoemde landen, had in Mexico aanleiding tot maatregelen gegeven, niet zeer geschikt, om de overeenstemming te bevorderen. Er had dadelijk eene buitengewone zitting van het congres met gesloten deuren plaats gehad, waarin men verzekert dat besloten zou zijn tot het handhaven der nationale eer.

De gewezen voorzitter van Mexico, die in stille afzondering op zijn landgoed leeft, nadat hij uit de gevangenschap der Texianen is bevrijd, schijnt op eene beleidvolle wijze de volksgunst in Mexico weder te willen terugwinnen. Hij heeft verzocht om in de hoofdstad op de nieuwe staatsregeling den eed te komen afleggen, niet, zoo als hij zeide, om zijne regten op het presidentschap te willen doen gelden; maar om een bewijs te geven van onderwerping aan den wil des volks. Met de uitbundigste toejuiching is hij te Vera-Cruz ontvangen, alwaar hij aan het hem aangeboden gastmaal heeft deelgenomen en, weder naar zijn landgoed te Xalapa teruggekeerd, [illegible]

— De handelsgesteldheid in Noord-Amerika blijft al even onrustbarende. Bij voortduring hoort men van nieuwe belangrijke bankroeten die aldaar voorvallen. Te New-York was het disconto tot de buitensporige hoogte van 4 pCt. 's maands gekomen, hetgeen alleen toereikend is, om een denkbeeld van den treurigen staat van zaken aldaar te geven. In die handelstad heeft men in de maand Maart niet minder dan 88 faillissementen gehad. Te Philadelphia openbaren zich dagelijks eveneens nieuwe faillissementen. Uit New-Orleans heeft men berigt van een bankroet van 6 millioen ontvangen. Het huis van *Jackson Aidlees en Comp.* is failliet voor 5½ millioen, dat van *Samuel Comley* voor 2 millioen. Er bestaat geen voorbeeld van eene zoo sterke en langdurige handel-krisis, in tijd van vrede, als die waarvan Amerika en Europa sedert den aanvang van dit jaar te lijden hebben.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Oostenrijk. — Er is spraak van de oprigting te *Weenen* eener Akademie [illegible], aan welker hoofd de geleerde orientalist von Hammer zou [illegible] voortzetting zijn van het reeds [illegible], in de 15de eeuw bestaan hebbende *Geleerd Donau-Gezelschap te Weenen*. — Z. M. keizer Ferdinand heeft zijne bijzondere bibliotheek met die des overleden keizers vereenigd, en de uit die zamensmelting voorhandene dubbele exemplaren aan de openbare Bibliotheken van onderscheiden gewesten zijns Rijks ten geschenke gezonden. — Het feest voor de inwijding van Gutenberg's gedenkstuk te *Mainz*, dat op den 24sten Junij bepaald was, is tot den 25sten Augustus uitgesteld, naardien het voetstuk, voor hetzelve niet vervaardigd kan zijn. Een basrelief van het gedenkstuk, naar Thorwaldsen's model vervaardigd, is door de kunstvereeniging te *Frankfort* overgenomen. Het stelt Gutenberg voor, zittende voor eene tafel, met matrijzen en letteren, aan Schoeffer eene der eerstgenoemde overreikende. — Bij al hetgeen de tegenwoordige eeuw van de vroegere zoo kenmerkend onderscheidt, kan zij ook meer en meer de eeuw der monumenten worden genoemd. Thans leest men weder in de courant van het groothertogdom *Hessen*, dat de generaal-adjudant en generaal-majoor Prinz van Württemberg zich aan het hoofd eener vereeniging heeft gesteld voor de oprigting van een kolossaal standbeeld te *Darmstadt*, ter nagedachtenis van den overleden groothertog van *Hessen*, Lodewijk I. Hetzelve zal van carrarisch marmer zijn, met een voetstuk van groen marmer, omgeven aan de hoeken door vier liggende leeuwen, en met toepasselijke basreliefs op de vier zijden van het voetstuk. Hetzelve zou vervaardigd worden door den beeldhouwer Schoell, die ook de maker is van het standbeeld voor P. Schoeffer. — Te *Bonn* heeft men dezer dagen een Romeinsch Monument opgegraven, bestaande uit twee vierkante steenen van dezelfde soort, die vroeger op elkander vast schijnen te zijn geweest, en de hoogte van 7 voeten hebben, met eene breedte van drie voeten. Op de voorzijde van die steenen ziet men in eene versierde nis, in basrelief, het levensgroot borstbeeld van een Romein, hebbende een krijgsmantel over de schouders hangen en een bevelhebbersstaf in de hand. Onderaan leest men duidelijk het volgend omschrift *P. Clodio P. F. Vol. - (Alb. Mil. Leg. I.) - An. XLIIX. Stip XXV. (H. S. E.)*; P. Clodius was een legaat van het eerste legioen, hetwelk onder Augustus bij *Bonn* zijne standplaats had. Op de andere zijde van het monument ziet men een Romeinsch soldaat met een schild en andere versierselen.

Griekenland. — Op eene reis door den heer von Davidoff, kamerheer van Z. M. den keizer van *Rusland*, onlangs door *Griekenland* en *Klein-Azie* gedaan, is dezelve onder anderen een niet onbelangrijke letterkundige schat magtig geworden, te weten: een aantal Grieksche Handschriften in de kloosters van den berg *Athos* gevonden, weleer wegens derzelver rijkdom van dien aard zoo beroemd. Vele dier Handschriften zijn merkwaardig wegens hunne schoone miniaturen, in sommige opzigten sporen van het antieke dragende, in andere den invloed van den oosterschen stijl toonende. Zes dier Mss., zeer net op perkament geschreven, gedeeltelijk met gouden letters en rijke ornamenten, bevatten de vier Evangelisten, en schijnen, geoordeeld naar de geschiedenis van de kunst, tusschen de tiende en twaalfde eeuw te zijn vervaardigd. Een dier Handschriften heeft echter eene dagteekening. Het is voltooid op den 14den October van het jaar 6508 der Bijzantijnsche, of het jaar 999 van onze tijdrekening. Een ander Mss. op perkament, behelzende de Handelingen der Apostelen en al de Brieven, is van de elfde of twaalfde eeuw en vol fraaije miniatuur-prenten. Maar de meeste aandacht verdient een Handschrift van het Commentarium van Simplicius op de natuurkundige werken van Aristoteles. Wanneer men dit Handschrift met de editie in het jaar 1526 door Aldus besorgd, vergelijkt, blijkt hier en daar eenig verschil, maar ongelukkig heeft ook dit Mss. dezelfde gaping als de gedrukte uitgave, op het einde van het derde boek. Hetzelve werd bekomen in het klooster *Lavera* en is bijzonder belangrijk als eene proef van den welbekenden geleerden ijver der toenmalige Bijzantijnsche vrouwen van aanzienlijken rang. Uit eenige grieksche verzen, vooraan in het Mss., schijnt namelijk te blijken, dat hetzelve geschreven werd door Theodora, dochter van N. Cantacuzene en Eulogia nicht van keizer Michael VIII, in 1257 met Gregorius Muzalo gehuwd, welke voor hare oogen in de kerk werd vermoord. Later, in 1260, hertrouwde zij met den Protovestiarius Jonas Raoul. Door de Bijzantijnsche schrijvers wordt zij geroemd als eene geleerde vrouw, welke, na de herovering van *Konstantinopel* in 1261, het klooster van *St. Andreas* stichtte, en zich daar geheel aan de wetenschappen toewijdde, in den geleerden omgang met de Patriarchen Arsenius en Gregorius van *Cyprus*. Hier schreef zij waarschijnlijk het gezegde Handschrift en wel voor het jaar 1282, zijnde het laatste van de regering des keizers, haar oom, wiens naam in de aangehaalde versregelen vermeld wordt.

Italie. — De beeldhouwer Thorwaldsen schijnt zijn aangenaam vaderland *Italie*, moeijelijk te kunnen verlaten; althans de lang voorgenomene en vastgestelde reis naar *Duitschland* en het land zijner geboorte, *Denemarken*, is zoo het schijnt onbepaald verschoven. De Akademie van *St. Lucas*, te *Rome* heeft hem dezer dagen de bijzondere, aan een' vreemdeling uiterst zeldzaam ten deel gevallene onderscheiding bewezen, van hem, ten blijke van erkentenis voor zijne veeljarige bemoeijingen te haren nutte, met eene gouden medaille te vereeren, waarop, aan de eene zijde, het beeld van St. Lucas, en op de keerzijde de woorden: *Alberto Thorwaldsen Sculptori celeberrimo sodali bene merenti. Ex decreto Academiae XDCCCXXXVII.* — Op den 18den ll. is te *Milaan* de verdienstelijke landschapschilder Migliari, aan een hartroerte, in zijn 51ste levensjaar, overleden. Ook is te *Lucca* den 5den te voren overleden, de in *Italie* wegens haar talent vermaarde improvisatrice Theresa Bandettini. — Voor wijlen den hoogleeraar geneesheer Rasori is men te *Milaan* voornemens een gedenkteken op te rigten.

Belgien. — Te *Londen* is thans de tegen- en zestigste tentoonstelling van schilderijen der koninklijke Akademie van schoone kunsten geopend. Omtrent dezelve wordt in het algemeen aangemerkt, dat, welke goede stukken op dezelve gevonden worden, ook in dezen blijkbaar is hetgeen opzigtelijk de hedendaagsche schilderschool in *Engeland* meermalen geoordeeld werd, dat de uitdrukking van het verhevene en spirituele over het geheel voor het zinnelijke gedeelte achter staat, en dit niet alleen in de keuze der onderwerpen, maar ook in de wijze van behandeling en voorstelling. Te gelijkertijd zijn ook te *Londen* twee tentoonstellingen van stukken in waterverw geweest, van welke met lof gesproken wordt. — De bekende schrijfster Lady Morgan, welke in den laatsten tijd van het zintuig des gezigts hetzelve geheel is geweest, doch waaromtrent hoop schijnt te bestaan, dat zij hetzelve zal weder bekomen, heeft thans van den koning van *Engeland* eenen jaarlijkschen onderstand van 300 p. st. bekomen. — Een aantal der voornaamste muzikale talenten is thans te *Londen* vereenigd. Men kan er over oordeelen uit de aankondiging van een concert door den heer Moscheles in de groote concert-zaal van den koninklijken schouwburg op dingsdag den

30sten dezer te geven. De heer Moschelès zal daartoe geadsisteerd worden door Mad. Giuletta Grisi, Mad. Schroeder de Vrient, Miss. C. Novello; de heeren Lablache, Pawn Jr. en Balfe. De heeren Thalberg, Benedict en Moscheles, zullen daarop Seb. Bach's *Triple Concerto*, voor drie piano-forte's, uitvoeren; de heeren Labarre, Gantz, van *Berlijn* en Puzzi, de uitvoering van instrumentale solo's op zich nemen. Voorts bevinden zich Mad. Pasta en Giannoni te *Londen* en treden nog deze week in *Romeo en Julia* op. Ook de vermaarde Taglioni brengt de Britten dezer dagen in verrukking. Een der weekbladen aan de kunsten gewijd, laat zich volgenderwijs over de vermaarde danseres uit: „Te zeggen dat zij is gelijk zij was, is zooveel gezegd als dat zij beter is dan eenig ander vóór haar geweest is en beter dan eenig ander ooit na haar zijn kan; laat de volgende zijn zoo zij wil, noodzakelijk moet er een groote afstand tusschen haar beide bestaan. Het voornaame onderscheid tusschen Mlle Taglioni en de andere kuntenaressen van den eersten rang in haar vak, schijnt dit te zijn: de andere dansen sierlijk over den grond en doen nu en dan een luchtigen sprong in de hoogte, terwijl Taglioni in de lucht zweeft en nu en dan slechts even den grond raakt. Het wondervol schepsel wordt, als naar gewoonte, toegejuicht, tot de echo de tonjuichingen weerkaatst."

Frankrijk. — Een landbouwer in den omtrek van *Chalons-sur-Saône*, ontdekte onlangs een' ouden eikenboom uitroeijende, ontdekte een gemaaktige klomp welke hij met zijne schop vaneen scheidde, waarin dezelve bleek eene verzameling van ten minste 200 zilveren munten te zijn, alle meer of min geoxydeerd. Deze munten, door kenners nader onderzocht zijnde, werden bevonden van den tijd der Romeinsche keizers te zijn; de oudste klom op tot het jaar 217 onzer tijdrekening. — De heeren Firmin Didot, te *Parijs*, hebben de uitgave aangekondigd eener Bibliotheek der classieke griekesche schrijvers, vergezeld van eene latijnsche vertaling en met eenen algemeenen index van zaken en namen verrijkt. Luidens de aankondiging, zal op de zuiverheid van den tekst met de meeste naauwgezetheid worden gelet en gebruik gemaakt van de toelichtingen en verbeteringen der beste griekesche critici tot op onze dagen. De geheele verzameling zal uit 45 18vo fraaije boekdeelen bestaan, die ieder op fr. 12,50 à fr. 15 zullen komen, en bij afleveringen van 50 cent. worden uitgegeven. Jaarlijks zullen er drie à vier deelen verschijnen. — Eerstdaags zal te *Parijs* het licht zien het nieuwe werk van den heer Cousin, over het openbaar onderwijs in de Noord-Nederlandsche gewesten, 18vo deel à fr. 7,50. — De uitgave aan een turksch-fransch woordenboek, ten gebruike der diplomatieke agenten, consuls, der handelaars en zeevaarders, door de heeren F. X. Bianchi en wijlen J. D. Kieffer vervaardigd, is tegen den 15den Junij aanstaande aangekondigd. Dit woordenboek, op de koninklijke drukkerij gedrukt, bestaat uit 2 deelen in 8vo, van 900 en 1300 bladzijden, en kost 70 fr. — De *Mémoires* der voornaamste personaadjen van den tegenwoordigen tijd, zijn weder vermeerderd met die van den generaal Lamarque. Deze *Mémoires* zullen uit zes deelen in 8vo bestaan, waarvan de eerste helft dezer maand dezer het licht zoude zien.

Belgie. — De te Brussel sich sedert de omwenteling van 1830 weder nedergezet hebbende leden van de orde der Jesuiten, hebben de voormalige vereeniging der Bollandisten in 't leven herroepen; voornemens zijnde het door dezelve aangevangen kolossale werk, bekend onder den naam van *Acta sanctorum*, voort te zetten, waartoe zij van *Leopold* hen, uit het fonds tot aanmoediging van wetenschappen en letteren bestemd, een onderstand van 6,000 fr. heeft verleend.

Nederlanden. — Het engelsch weekblad *the Athenæum* maakt, in zijn laatste nommer op eene loffelijke wijs gewag van het te 's Hage sedert het verleden jaar verschijnend Nederlandsch maandschrift, ingelijfd *Athenæum* geheeten, en haalt bijzonder een daarin geplaatst artikel aan, over de wetten op de drukpers en het regt van copy, van den heer Mr. B. van der Venne, in hetwelk de bepaling van de duurzaamheid van het regt van den letterkundigen eigendom bestreden wordt. De schrijvers van het gezegde weekblad merken daaromtrent aan, dat zij zich verheugen onder hunne meest beschaafde naburen de algemeene aandacht gevestigd te zien en eenstemmigheid te zien heerschen, omtrent een punt, welks behoudelijke bestechting in naauw verband tot de verfijningen der beschaving staat. — Dezer dagen is van 's Gravenhage vertrokken, ten einde eene wetenschappelijke reis te ondernemen, de heer staatsraad Mr. J. van 's Gravenweert, welke daartoe van den Koning een verlof van drie maanden bekomen heeft. De heer van 's Gravenweert zal zich eerst naar het Noorden en vervolgens naar het Oosten van *Europa* begeven. — Aan den heer G. Sossms, rijtuig-fabrikant te *Maarsen*, is onlangs door den Koning octrooi verleend voor de vervaardiging van een nieuw zamengesteld metaal, waarvan gemaakte proeven te minder is, en hetwelk hij den naam van *hein-zilver* heeft gegeven. Van de hoedanigheden daarvan wordt met veel lof gesproken. Is het uiterlijk nagekomen en in den glans is het niet van het echte zilver te onderscheiden, en in franjheid en deugdzaamheid evenaart hetzelve het in *Rusland* vervaardigde *Nieusilber*, het Engelsche *German-Silver* en het Fransche *Argentan*.

Vijfde Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

No. 163 een prijs van	f 2500	2 prijzen van	f 2500 elk
„ 2477 „ „	2000	„ 2069 „ „	1000 „
„ 2096 „ „	1000		
„ 2078 „ „	500		

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Mei*) waren genoteerd: Werkel. Sch. 2½ pCt. 52 1/16; ditto 5 pCt. 99 7/8; Kansb. *f* 23¼, ⅛, 5/16, ⅜; Amort.-Sijnd. 4½ pCt. 92½; Handelm. 177⅝, 178¾; O.-Indie 5 pCt. 90⅞; Ard. 85 £, 22½, ⅝, ½; Nov. 48; Uitgest. 7 1/16; Pass. 6¼; Met. 5 pCt. 99¼, ½; Col. 16 1/16; Per. 14⅜.

De Notarissen MOLHUYSEN, te *Vught* en VAN DEN HAM, te *Boxtel* residerende, zullen, Publiek en voor alle man Verkoopen:

Een HEERENHUIS, met eene zeer gerenommeerde en bijzonder wel bekende BIERBROUWERIJ, MELTERIJ en ROSMOLEN, genaamd *de Pauw*, welke sedert vele jaren met het beste succes is geëxerceerd, staande en gelegen te *Boxtel*, aan en langs de Rivier *de Dommel*, bestaande in:

Een hecht sterk en wel doortimmerd HEERENHUIS, ERVE en TUIN, voorzien van 7 zoo Beneden-, als Kelder- en Bovenkamers, alle Behangen en voorzien van Slaap- en Stookplaatsen en Kasten, twee Keukens waarin een Bakoven en Fornuizen, voorts groote Droogzolder, Kelder, Pompen, Privaat enz., wijders Openplaats waarop een Achter- of Werkhuis tot berging van Vaatwerk en Hout, waaraan groote Koe- en Paardenstal en eindelijk aan voorschreven Huis staande en mede wel ingerigte Bierbrouwerij, voorzien van Ketels, Kuipen, Koelbakken, Melterij, Rosmolen, twee groote Graanzolders, twee groote Kelders, waarvan de een Verwulfd, tot berging van Tonnen, groote Schuur met Zomerkelder, waar achter een groote Tuin, beland de Rivier *de Dommel*, en de Straatweg, bij het Kadaster bekend Sectie K nis. 271 en 272. Voorts nog een zeer aangenaam en welgelegen BUITENHUIS, met de Woningen en Tuin beplant met weldragende Vruchtboomen en eindelijk vier perceelen extra goed WEI- en HOOILAND, ommplant met Schaarhout en Boomen, alles staande en gelegen onder *Boxtel* vermeld, alwaar de Verkooping zal geschieden ten Huize van G. J. BUDDEMEIJER, op Maandag den 29. Mei 1837, des namiddags om 2 ure, provisioneel, en op Maandag den 12. Junij 1837, op gezegd uur, definitief bij gedrukte Biljetten in 6 Koopen omschreven en informatien te bekomen bij gemelde Notarissen. Brieven *franco*.

*** De Publieke Verpachting van de WEI- en HOOILANDEN, in de Polders, *Kort-* en *Lang-Ambacht*, *de Hel* en *het Meerkotermast*, onder Sliedrecht, welke, ten overstaan van den Notaris S. VAN DORSSER, te Dordrecht, was aangekondigd tegen den 22. dezer maand, doch uitgesteld is, zal alsnu VOORTGANG HEBBEN op Vrijdag den 26. Mei 1837, in *het Hof van Holland*, te Dordrecht, des voormiddags ten half elf ure.

*** PUBLIEKE AANBESTEDING, in het Logement *Bellevue*, bij het Groothoofd, te Dordrecht, op Vrijdag den 26 Mei 1837, des middags ten twaalf ure, door den Agent W. GEVAERTS, belast met de Administratie der Goederen van de Algemeene Nederlandsche Maats happij, ten overstaan van den Notaris SCHULTZ VAN HAEGEN:

Het BOUWEN van een STEENEN WOONHUIS en SCHUUR, met de Leverantie van alle de benoodigde Materialen.

Het AFBREKEN van het nog staande WOONHUIS en SCHUUR, op den Polder *de Tongplaat*, gelegen tusschen het eiland van Dordrecht en de Zwaluw.

De konditien zullen ter leering liggen op voornoemden Polder en in voornoemd Logement, alsmede bij den Heer G. N. ITZ, Architect dezer stad, alwaar nadere informatien te bekomen zijn, en de Teekening dezer dagen voor de Besteding ter visie zal liggen, terwijl locale aanwijzing zal plaats hebben op Zaturday den 21. Mei 1837, des voormiddags, op gezegden Polder.

Zegt het Voort.

*** LODEWIJK ALBERT KESPER, Makelaar, zal, ten overstaan van den Heer T. T. PEERBOOM, op Maandag den 29. Mei 1837, [illegible] in *de Nes*, in *de Arabier*, [illegible] eene party van **86 BALEN** Deensche WOL, liggende als op het Bijlet wordt aangewezen.

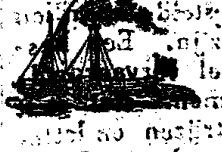

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM.

Mei 1837.

Van Middelburg.				Van Rotterdam.			
Zondag	21,	's morg.	4 uur.	Maandag	22,	's morg.	6 uur.
Dinsdag	23,	»	3 »	Woensd.	24,	»	9 »
Vrijdag	26,	»	4 »	Zaturday	27,	»	10 »

Te Breda, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.